

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrto leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadna vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

S 1. dnem meseca oktobra začne „Sl. Gosp.“ četrto ali zadnje četrletje. Komur je toraj s tem dnevom potekla naročnina, prosimo ga uljudno, da obnovi v pravem času svojo naročbo. Do konca t. l. stane še „Sl. Gosp.“ 80 kr.

Naročnina pošlje se najlaglje s pošto nakaznico **upravnistvu „Slov. Gosp.“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.**

Upravnistvo.

Slov. dijaki in rodoljubje.

Dovolite, gospod urednik, dnes v Vašem listu meni besedo, upam, da ne pridete za voljo nje nikjer v zamero, mogoče pa je, da bode iz nje koristi za slov. ljudstvu. Jaz vsaj nimam pri njej druga v misli, kakor to, korist slov. ljudstva. Ako mi, g. urednik, niste izpremenili besed v nadpisu, velja moja beseda slov. dijakom in rodoljubju. Če še torej kje česa druga omenim, storim to pač le mimogredé.

Kolikor se ve dosehmaj, imamo letos veliko slov. dijakov, več, kakor druga leta, to pa še posebej na c. kr. gimnaziji v Mariboru. Visoka vlada je namreč privolila, da se odpre letos že druga slov. paralelka na njej; ali če gre za pravo, ni ona slovenska, ampak le slovensko nemška, kajti le nekaj pouka se vrši v njej slovenski, ves drug pa je nemški. Lani so bili odprli prvo, pa le bolj na tihem ter se celi stvari še ni moglo prav verjeti. Zato je bilo lani v tem oddelku razmeroma malo dijakov, samo 41 v početku poduka. Do konca leta jih je ostalo le še 39 in ti so iz velike večine leto dobro končali. Bilo je izmed njih 7 odličnih in 24 srečnih, drugi pa so, kakor se pravi, padli ali celo ali vsaj „na poskušnjo“.

Tako je bilo lani in nihče ne more reči, da bi tak uspeh za prvo poskušnjo bil slab in torej je tudi visoka vlada privolila, da se tak poduk razširi še na drugo in če Bog da, s ča-

som še na tretje in četrto leto. Ker je torej prva poskušnja bila dobra, prišlo je drugo, tekoče leto pa še več učencev v prvi razred v v slovensko-nemški oddelek. Oglasilo se je va-nj nad 80 učencev in izmed teh jih je dostalo 70 preskušnjo srečno ali kaj sedaj? Za eno izbo je toliko število učencev na srednjih šolah očitno preveč in treba bode, da se razdeli teh 70 slov. učencev na dva dela ter se napravita za-nje dva oddelka. Ne vem, kaj ukrene gledé na to visoka vlada in za prvo mene to tudi ne skrbi veliko, ali se ve, da želim, naj se to izgodi na korist pouka in torej na uspeh slov. paralelk.

Vprašam Vas torej, g. urednik: kaj ne, da ste veseli tega? Kdo pa bi tudi ne bil vesel te prikazni! Ona nam je glasna priča za to, da ima slov. ljudstvo dovolje nadarjenih otrok in je le šole za-nje treba, šole, katera jim vsaj deloma streže pa tudi za to, da ljudstvo želi slov. pouka in je torej za-nj hvaležno, ako se mu podaje. Učenci na teh slov. oddelkih so po svoji veliki večini otroci kmečkih, slov. starišev in če bodo v svojem uku srečni, upam, da ostane potem njih vsak v svojem poklici trdno na strani slov. kmeta ter pomnoži ob enem število slov. inteligence. *) Jaz po svoji strani štejem prav to za veliko srečo slov. ljudstva, kajti je sicer resnica, da sloni na kmečkem stanu sreča ljudstev, toda to se godi le takrat, ako je in čuti z njim inteligenca. Kjer sta si pa ta dela križem, trpita oba, pa najbolj kmet, ki si ne zna in ne more pomoči. Daj Bog, da dobi tudi slov. kmet dovolje svoje inteligence ter se izvije tako izpod pete tuje! In da je dobi s časom več, kakor je živi sedaj med njim, to upanje nam daje ravno slov. pouk na srednjih šolah, slov. vzporednicah.

G. urednik, ali niste torej Vi te misli, da je tudi v tem dovolje dela za slov. rodoljube? Tedaj pa mi nikar ne prečrtajte prošnje, ki jo stavim do njih, do vseh slov. rodoljubov,

*) Kaj ne, gospod, da Vam je „inteligenca“ število olikancev, v višjih šolah izučenih? Stavec,

naj živé v tem ali onem stanu, v tem ali onem kraju. Kdor izmed njih premore, naj odloči kaj, lepo prosim, za podporo revniših slov. dijakov. Ne vem sicer, toda šolanje je drago in naši slov. kmetje ne štejo ravno „cekinov na štrtine“, v vrsti slov. dijakov bode jih gotovo več podpore potrebnih in kakor upam, bode tudi taci, ki so je vredni. Slov. rodoljubi v mestu storé sicer za nje, kolikor je v njih moči in „dijaška kuhinja“ pregrinja jim dan na dan mizo iz tega, kar nabere, kakor pridna bučelica, skozi celo leto za nje, ali ona ima še drugih, ne slovenskih ali ne dijakov iz slov. paralelk na skrbi. Več tedaj ne more.

Jaz torej prosim slov. rodoljube podpore za mizo dijaške kuhinje v Mariboru, te velike dobrotnice revnih dijakov in prosim je še izven nje za mizo, ki se pogrinja, kakor se mi pravi, posebej za dijake najmlajše, tiste iz slov. vzgojnice na c. kr. gimnaziji. Dobro delo bode to za vse in posebej za slov. ljudstvo. Vam pa, g. urednik, hvala za to, da ste mi odstopili dnes besedo. Z Bogom! —a.—

Okr. zastop v Brežicah.

(Konec.)

Nadalje ima okr. zastop, kakor že rečenó, pravico odbornikov v okrajni šolski svet voliti in kako voli naš, to se že samo ob sebi lahko zastopi! Okrajni zastop oddaja tudi okrajne štipendije — komu? Gotovo le bolj svojim privržencem. Iz tega previdite lahko, dragi bralci, kako je do sedaj naš slavni okrajni zastop gospodaril, sprevidite pa tudi lahko, kake dolžnosti in pravice ima; kako važno je toraj, da se pravi poštenjaki v njega izvolijo. In to prilžnost bote sedaj imeli, zakaj ne bo dolgo časa preteklo, ko bote klicani na volišče in tedaj ne dajte se zopet preslepiti in preplašiti od tistih naših najhujših sovražnikov. Oni se vam bodo sicer dobrikali in prilizovali, pa ogibajte se jih, kakor volkov v ovčjih oblačilih. Da se bote pa, dragi volilci, ravnati vedeli, tako vam hočem tukaj na kratko volilni red naznaniti. Voli se namreč na štiri dele; najpoprej volijo veleposestniki, katerih je kakih 31, ker jih je mnogo zaradi uničenih vinogradov odpadlo. Ako nam ti dobro izvolijo, potem je zmaga gotovo naša; potem volijo kmečke občine in sicer v vsaki občini župan in drugi od odbora izvoljeni volilni možje. Tu se naj dobro pazi, da se ne izvolijo omahljivci ali beguni, kakor se je to pri zadnji volitvi deželnega poslanca videlo, ko so jo kar trije župani popihali. Vojak, ki vojno pred zmago zapusti, tak je na slabem glasu. Nadalje voli mesto ali bolje rečeno vino in dva veletrgovca Del-Cot in Mathais; pri mestu in veletržcih že vemo, kako bode. Kar se pa tiče deželnih občin, mislim,

da bo mnogo boljše, kakor zadnjikrat, to se je posebno lepo pokazalo v okolici Brežice in Dobovi, res hvalevreden napredek! Druge občine so se pa večinoma že poprej dobro obnesle, izvzemši Kapele in Bizeljsko. Pa tudi pri Kapelah je upati, da bodo sedaj narodno volile, ker niso vsi rekurzi Sorčiča proti novemu obč. odboru nič izdali. In če ga smola ne drži na županovem stolu, tako ga bo zdaj zapustil ta velikonemec. Tako ostane le še samo ena trdnjavnica in to je Bizeljsko, tam se še lahko zatekajo naši nemčurje!

Vidite, dragi bralci, mnogo se je spremeniло v teku treh let; tako so počasi trdnjavnice teh rogoviležev razpadle in tako imamo še sedaj glavno „festingo“ nemške Brežice, pa še te jim ne pustimo, še ta mora pasti. Da se pa to zgodi, zato vas opominjam, dragi volilci, da pridete vsi hrabro na dan volitve skupaj in tako z združenimi močmi to zadnjo trdnjavo napadete. Najpotrebnejše je, da vsi zložno volimo. Zato stojmo vsi za enega in vsaki za vse, potem je zmaga naša, kar nam Bog pomagaj in sreča junaska. Narod pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal!

Dragi volilci, ako bomo tako volili, potem smemo z dobrim upanjem gledati v veselo prihodnjost, zakaj dobili bomo dobri okrajni zastop, ki bo modro občine nadzoroval, za ceste in druge dobrodelne naprave vestno skrbel, poštene in pridne uradnike in delalce najemal in se na željo občin oziral in jim, kolikor mogoče, najnižje naklade nalagal, saj vsaki vidi, kako varčno je treba sedaj gospodariti, posebno v našem okraju, kjer so vinogradi že uničeni. To pa zamore storiti le tisti, ki izpolnjuje dve največji zapovedi: „Ljubi Boga čez vse in bližnjega, kakor samega sebe“, a dosedanji zastop ni izpolnjeval nobene teh zapovedi. Tisti pa, ki mislijo, ako ne bom teh starih (!) volil, po tem pa ne bom več prodca vozil, tisti se zelo motijo, saj se bodo ceste vedno navažale, toda v lepšem redu, kakor dosedaj.

Zato, dragi volilci, ki vas čaka velika in važna naloga, stopite neustrašeni na volišče, zakaj celi okraj se bo oziral tiste dni na vas in dobro volitev od vas pričakoval. Opominjam vas še enkrat, ne dajte se preplašiti in preslepiti od vaših sovražnikov, oni si bodo mnogo prizadevali, ker jim bo šlo za kožo, oni se bodo v najhujši sili vsega posluževali, vsake zvijače. Ako vas pride kateri iz mesta prigovarjat, pokažite mu vrata in mu recite: vi volite v mestni skupini, jaz pa v občinski! Tisti omahljivci in beguni naj raje doma ostanejo, da ne bodo tako še drugih zapeljali, zakaj ako župan volišče zapusti in pobegne, je ravno tako, kakor da bi general v najhujši bitki pobegnil. Tistih omahljivcev in izdajalcev imena bomo po volitvi vse na tanko objavili.

Vi pa, predragi, ki vam bije srce za ljubo slovensko domovino, pokažite svojo dobro voljo na dan volitve, pokažite, čegava je zemlja, na kateri živite, nič se ne sramujte, ako vaš prave imenujejo, ampak bodimo še tudi za naprej prvaki na lastni zemlji. Vi pa, ponemčenci, ako vam preseda med nami živeti, ker smo pre malo olikani, pač pojdite v vam ljubo Prusijo, mi ne bomo za vami žalovali.

Sotličan.

Gospodarske stvari.

Deželna razstava v Gradci.

(Konec.)

Mlatilnice imajo navadno vse za 3 cm. prekratke zobe, kar je vzrok, da se pretežko gonijo. Kdor si stroj, bodi-si rezni ali mlatilnico, kupi naj bo previden, saj ogoljufanih je bilo že zadosti, ker nekatere tovarne delajo tako slabo stroje, da niso celo nič vredni. Naj nobeden ničesar ne kupi, česar sam ne vidi in ne poskusi sam, na lastne oči. V razstavi je tudi vzorni hlev, v katerem je 12 krav različnih plemen, kakor tudi umno gnojišče. V ovem oddelku je tudi posoda za mlekarstvo.

Fotografi imajo tudi mnogo fotografij razloženih in trgovci s papirjem pa vse sorte finega papirja, bukev in podob. Dobro ponarejene so tudi gobe, katere so videti, kakor da bi v gozdu rastle. Vse so z imeni nemškimi in latinskimi in prave so od strupenih ločene.

Tudi šolske reči, namreč ročna dela, pisava in različna šolska oprava je zanimiva.

Edino, kar sem v razstavi slovenskega pisanja videl, je bilo nekaj zvezkov, katere je nek slov. g. učitelj razstavil. Tudi vodstvo šole za slepe je bukve in druge šolske reči razložilo. Slepca je pač velika reva na svetu in ovi zavod za slepe je veliko vreden, da se ubožčki po mogočnosti izobrazijo.

Za kmeta je gospodarska zbirka deželne gospodarske in vinorejske šole v Mariboru in Grotenhofu najbolj zanimiva in podučljiva. Razstavljeno je seme vseh gozdnih, sadnih semen, trave, rastlin, različna zemlja, vsakovrstno orodje in stroji, bukve, podobe sadja, trsa, grozdja, živine, dalje na amerikansko trto cepljeni naši trsi; trsne bolezni, zdravila in pripomočki zoper nje, škropilnice od mnogih obrtnikov vina, podobe, kakor se drevo na vse različne načine cepi, različno sadje ponarejeno v podobah, cepilni vosek, več sort orodja za gospodarstvo, kakor mlekarstvo, sirarstvo, kletarstvo, hmelj in eno kolo, s katerim se iz globokih grabnov lahko voda vleče. Tako kolo je sicer preprosto napravljeno pa za napajanje travnikov ali za druge obrti je zelo praktično. Dalje se vidi različnih plemen živina v podo-

bah, natorni zobje od vse domače živine in so vsi po starosti zaznamljani itd. Gospoda ravnatelja imenovanih zavodov zaslužita pohvalo za obilno in izvrstno razstavljene reči. Več gospodarskih pridelkov še dozda ni bilo v razstavi in bodo baje pozneje. Zavoljo hude suše, ki je bila poleti, naša dežela gotovo ne bo imela kaj posebnega razstaviti.

Na zadnje si grem še ogledat „paviljon Leykam“ in ravno so tiskali na majhni novizumljeni tiskarni „Tagespost“ v majhni obliki. V par minutah bilo je več sto tiskanih. Tudi svitli cesar se je tej znajdbi baje čudil.

Te tiskarne popisati mi ni mogoče, ker v tej stroki celo nič ne razumem, le toliko sem opazil, da se morajo črke najpoprej v nalašč zato napravljen papir vtisniti ter se potem v ove vtisnjene črke vlije cin v okrogli obliki, potem gre pa tiskanje silno naglo naprej.

Za vzgled je bil tam eden tak vtisek in brž sem opazil, da je vvodni članek zavoljo umora pod Podkloštom, kjer se Slovenci grdo, nesramno in lažljivo sumničijo. Dalje je bilo tudi še nekaj drugih časnikov, ki so tudi ravno ovi umor lažljivo popisovali. Po mojem mnenju je „Leykam“ nalašč vse to razstavil, da bi le slov. narod očrnil. Ker si je svitli cesar tudi te reči ogledal, tedaj gotovo njegovemu bistremu očesu ni preveč dopadlo. Ta nemnost me je precej vježila ter zgubim vse veselje do dalnjega ogledanja, kajti mislil sem si, če nas nočete Nemci poznati, naj bi nas pustili pa raje v miru, in ne bilo bi nas potreba po nedolžnem obrekovati in sumničiti. O tem bi še lahko mnogo pisal pa bolje, da molčim, ter jo odrinem iz razstave, katera mi bo v slabem spominu ostala; opravim še v mestu potrebne opravke in ob polnoči pripelje me hlaпон trudnega na moj bližnji kolodvor. F. P—k.

Sejmovi. Dne 27. septembra v Poličanah. Dne 29. septembra na Vranskem, pri sv. Lovrenci na Dravskem polju, v Marenbergu, v Cmurku, na Pilštanji, v Šoštanji in v Veržejah. Dne 1. oktobra v Lučanah in v Imenem in dne 2. oktobra na Bregu v Ptuj, na obeh krajih za svinje.

Dopisi.

Iz Celja. (Katoliško podporno društvo in čvetero-razredna šola šolskih sester.) Začetkoma novega šolskega leta opozarjamo zopet starše na kat. podporno društvo in čveterorazredno dekliško šolo, katero prav izgledno vodijo č. šolske sestre, in v kateri se ženska mladina v krščansko-vernem duhu vzgaja. Šolo, o koji se je šolski nadzornik jako pohvalno izrazil, obiskovalo je pretečeno šolsko leto nad 264 otrok. S to šolo združen je „otro-

ski vrtec⁴, obiskovan od 60 otročičev; vzdržuje ga družba sv. Cirila in Metoda. Želeti bi bilo, da bi vsi starši slovenske narodnosti otroke svoje v to šolo pošiljali in to tem bolj, ker se v njej na podlagi materinega jezika podučuje. Nikar pa ni misliti, da se morebiti nemški jezik v tem zavodu čisto zanemarja. Čč. šolske sestre se trudijo, da se otroci pred vsem temeljito priučijo materinemu jeziku, da se v vseh šolskih predmetih temeljito izvežbajo, kar se pa le da doseči, ako se otroci v onem jeziku poučujejo, kojega so iz materinih ust čuli; a pri vsem tem se šolske sestre prizadevajo, da si otroci vsaj kolikor toliko pridobijo znanja nemškega jezika. Ta vrli zavod vzdržuje kat. podp. društvo v Celji, katero v resnici vsestransko in najkrepkejšo podporo zasluži. Stroški leto za letom naraščajo, zatoraj vse prijatelje šolske mladine uljudno prosimo, naj bi zdatno podpirali naše društvo; lahko so uverjeni, da s tem jako blagi in dobri stvari koristijo; smelo lahko trdimo, naš zavod je velevažen ne le za Celje in okolico, temuč posredno tudi za vso lavantsko vladikovino.

Odbor kat. podp. društva.

Od sv. Andraž v Slov. goricah. (Raznoterosti). Število naših otrok je v teku let izdatno naraslo; vsled tega smo si našo jednorazredno ljudsko šolo razširili v dvorazredno. Prej pa se je moralo šolsko poslopje povečati. Gradili smo v ta namen k staremu šolskemu poslopju prizidje; vse šolsko poslopje ima sedaj prav veličastni nagled. Rokodelska opravila so pri šolskem prizidji izvrševali le naši domačini, med katerimi moram posebno zidarskega polirja Lojze Rižnarja iz Slabšine, tesarskega mojstra iz Andrejec pohvalno omenjati ter zlasti slednjega vsem krajnim šolskim svetom in šolskim vodstvom kot izbornega izdelovalca šolskih klopi priporočati. Kot dvorazrednica pa je bila naša ljudska šola otvorena ob Vsih svetih lanskega leta. Naša farna cerkev, katere okorno a močno zidan zvonik na svoji jugoizhodni steni število 1329 znači (mislim, da je to letni broj stavljenja), ni tako uborna v svoji notranjosti, kakor se kaže v svoji zunanosti. Naš velečastiti in mnogozaslužni gospod župnik Josip Kukovec, ki se leto za letom s svojimi požetvovalnimi župljani neotrudljivo bavijo s polepšanjem farne eerkve, so dali vso cerkvo krasno izmalati in sicer prednji del cerkve v spomin 350 letnice njenega posvečenja leta 1879., a zadnji del pa 1884. l. in s tem letom je bil toraj venček Kristusove neveste že izgotovljen. Malal je cerkev dobroznani strokovnjak g. Brollo. Leta 1884. je bil položen novi cerkveni tlak, a leta 1886. je dobila naša cerkev v svoji ladiji nove sedeže, pozneje krstni kamen in v sprednjem delu cerkve s cerkveno stavbo se strinjajočo, po gotičnem slogu okusno izde-

lano spovednico. Slednje izdelke je izvršil mizarški nastavnik F. Potočnik od Sv. Trojice v Slov. gor. Ko stopiš v našo farno cerkev, zagledaš v prednji klopi moških sedežev na desni strani vojaško zastavo, koja so naši dosluženi vojaki omislili v spomin proslave 40 letnice Njih Veličanstva presvitl. cesarja Fran Josipa I. Le-to zastavo so naš velečastiti gospod župnik dne 24. novembra 1888, l. v prisotnosti slavlajočih doslužnikov slovesno blagoslovili in slavnost bila je v vsem pohvale vrednega ter sijajno lepega značaja. (Konec prih.)

Iz Ljubna na Gornjem Štírskem. (Podpora.) V 8. št. „Mira“ berem nesrečo, ki se je zgodila našemu pisatelju A. Vakaju, v tem dopisu Gastrajski predstojnik priporoča Slovencem, da bi njegove knjige: „Jugoslovani v zlati Pragi in slavnem Velegradu“ pokupili in s tem bedno stanje mu polajšali, ker zdaj ne more težavnih del opravljati in si s tem kruha služiti. Tudi jaz ga Vam, ljubi bralci, priporočam in rečem: hodite usmiljeni, naj se Vam ne smili teh bornih 45 kr. Posebno slovenskim mladeničem to knjigo toplo priporočam. Naročnina se pošilja k sv. Ani v Slov. gorice, pošta sv. Lenart. Vakaju pa svetujem, da naj zbere svoje povesti in pripovedke, katerih ima precej raztrošenih po slovenskih časopisih in izda jih lahko o svojem času. Slovenci ga bodemo gotovo podpirali. U. Č.

Od sv. Petra na Medv. selu. (Nemščina v ljudski šoli.) V pretečenem, kakor tudi v letošnjem letu dobili so krajni šolski sveti slovenskih občin nalog, izreči se, če naj bo nemščina obvezen ali neobvezen predmet ljudske šole. To se pravi, če se naj vsi otroci nemščine učijo, ali samo tisti, katerih stariši to želijo. Odgovor krajnih šolskih svetov pa višjim oblastnijam menda ni zadostoval, ker imajo sedaj tudi občine to vprašanje rešiti. Ozirajoč se na to, da naš jezik ni tako slab, da bi se vsi naši otroci morali učiti drugega, sklenil je zastop občine sv. Peter na Medvedovem selu v seji dne 7. sept. t. l. jednoglasno, da naj bo nemščina neobvezen predmet ljudske šole. Slovenci, storite tudi drugod tako!

Od sv. Ane v slov. gor. (Raznoterosti.) Meseca junija se je blagoslovil na Šavnici lep križ, pri kateri priliki so imeli č. g. dr. Anton Suhač, župnik in duhovni svetovalec, prelepo, imenitno in ginljivo pridigo o sv. križu, za katero se vsi poslušalci lepo zahvaljemo. Podobo križanega je kaj okusno in umetno izrezljal g. Lavoslav Perko, mlad umetnik pri romarski cerkvi sv. Trojice, katero delo se obče hvali. Streho na zvoniku sv. Ane sta v veliko zadovoljnost č. g. župnika in faranov znova pobarvala domačina gg. J. Bišof v Cmurku in njegov pomagač Josip Kramberger, naš rojak Anovski. Pobarvala sta zelo po ceni.

Delo hvali vsak. Tudi pri sv. Benediktu sta že izgotovila barvanje zvoniške strehe, vsi, kakor čujemo, so tudi zadovoljni. Volitve v deželni zbor so se, hvala Bogu, dobro obnesle. V naši fari so vsi jako dobro volili, tudi dva kimovca sta si premislila in volila gg. dr. Radaja in Robiča. — Večkrat dobim od katere strani dopisnico z nemško — dotičnik, kateri mi piše, zapiše pod nemškim slovenski — dopisnico, in zadi — An — na. Zakaj je to? Vsak naj tirja na poštnih uradih slovensko-nemške dopisnice; poštna oblast, kje si?

Iz Vitanja. (Zborovanje.) Poroča se nam, da se je zborovanja cerkvene družbe, kakor je bilo zadnjič oznanjeno, vdeleževalo predzadnjo nedeljo gotovo nad 500 ljudi. Navzoči so bili najveljavniši možje iz cele fare; tudi iz bližnje in dalnje okolice, iz Št. Florjana, iz Vojnika, Nove cerkve, iz Celja in iz Št. Jungerte so nas počastili dragi gostje. Kdor vé, kakšne sitnobe in zapreke so se delale temu zborovanju, n. pr. da so nekateri liberalci pregovorili gostilničarja, da je družbi svojo gostilno prepovedal, da se je nalašč skušal za ravno tisti dan napraviti nek „Schulfest“, slednjič pa, ker je bilo grozdje prekislo, se je ta „šulfest“ odpovedal; mora se res čuditi tako velikanski vdeležbi! Vendar nekaj moramo povedati, česar nismo pričakovali: tukajšnji g. vodja žandarmarije je naznanil gospodu predsedniku cerkvene družbe nekoliko ur pred zborovanjem, da je slavno c. kr. okrajno glavarstvo v Celji prepovedalo petje pri veselici. Nerazumljivo nam je, zakaj ni slavna vlada sama naznanila te prepovedi cerkveni družbi? Nerazumljivo nam je, zakaj se ne bi smelo v pošteni družbi tudi popevati? Par Vitanjskih liberalcev je sicer zagnalo glas po „Tagespošti“ in po drugih listih, da hoče Vitanjski g. župnik ta dan napraviti veliko ljudsko zborovanje, katerega se imajo vdeleževati Celjski „Sokolci“. Dozdeva se nam, da aranžer te novice o ljudskem zborovanju in Celjskih „Sokolcih“ ni nihčér drugi, nego tajnik Rakovskega šolskega sveta. Ta je skoraj gotovo skoval dopise v Vitanji za razne časnike, ki so se pa zavoljo lepšega datirali iz Celja in prestrašili svet, da se vtegnejo pri tem namišljenem ljudskem zborovanju Vitanjskim liberalcem vneti možgani. Vitanjski dopisnik raznih liberalnih čsnikov se je pa pokazal zopet lažnjivega preroka.

Z Dobrne. (Smrt.) Načelnik samostanov Dominikancev po Avstriji, provincijal Anselmi, bil je z Dunaja prišel v toplico iskat zdravja. Toda bolnika je tukaj našla nepreprosljiva smrt. Osebe, ki so bile pri bolniškej postelji, zatrjujejo, da še niso videle človeka, kateri bi umiral tako lepo in lahko, kakor imenovani gospod. Truplo pokojnikovo prepeljali so v Gradec, kjer je imenovanec nekdanj bil predstojnik

tamošnjemu samostanu. Doživel je 61 let. Pod njegovim vodstvom se je po državi ustanovilo več novih samostanov, med njimi jeden tudi v našej deželi, in sicer v Gleisdorfu blizu Gradca; tam so namreč sestre iz reda sv. Dominika prevzele šolo štirirazrednico in podučujejo žensko mladež.

Iz Podplata. (Pošta.) Že s 1. junijem t. l. bil je pri nas ustanovljen poštni urad, a mi okoličani še sedaj ne vemo, komu da je prav za prav namenjen. Menda samo nemškim Slatinskim gostom, ki se skozi Podplat vozijo, ker se na njem sveti samo nemški napis.

Iz Rogatca. (Obesil) se je v tem liberalnem trgu liberalni tržan in gostilničar J. Ogri-segg. Ravno teden prej je bila tukaj volitev v okrajni zastop. Slatinski obč. predstojnik je na vse kriplje agitiral med kmeti: Duhovnikov in učiteljev ne voliti! Duhovnikov ne potrebu-jemo nič! Kmaló je pokazal njegov pristaš in prijatelj, da ne potrebuje duhovnikov. Nekdaj je bila ta rodbina duhovnikom prijazna, pa tudi imovita. Potem je prestopila k onim, ki jih ne potrebujejo, in ta je v njej že tretji brat, ki je tako končal. Spolnjuh četrto zapoved, da boš dolgo živel in da ti bo dobro na zemlji!

Iz Celja. (Kat. podp društvu), koje vzdržuje četvero-razredno slovensko deklško šolo pod vodstvom čč. šolskih sester v Celji, so darovali: Premil. gospod knezoškof dr. Mihael Napotnik 25 fl., č. g. Peter Erjavec, župnik v Trbovljah 10 fl., č. g. kaplan Ljudevit Hudovernik v Celji 10 fl., gospa Klemenčič Ana 1 fl., g. Farčnik Marija 2 fl., Šah Neža, Mica in Tončka 1 fl. 56 kr., Korošec Neža na Babnem 3 fl., č. g. župnik A. Šijanec v Negovi 2 fl., g. Matič Jože, trgovec v Celji 4 fl., g. Hudovernik Leopoldina v Celji 2 fl., Gobeč Miha na Babnem 2 fl., Ostrožnik Ana na Sp. Hudinji 2 fl., g. Kmecl Fr., posestnik v Celji 5 fl., g. Zupanc Janez, posestnik v Gaberji 2 fl., gosp. Likar Janez v Celji 2 fl., neimenovana 80 kr., Mica Šoline, kuh. v Celji 2 fl., g. Kager Ferd. pisar v Celji 2 fl., Lipovšek Jozefa, posestnica v Medlogu 2 fl., Glinšek Matevž, župan 2 fl., Glinšek Lucija 1 fl., č. g. Planinšek Jakob, misarius v Neualgersdorf 2 fl., č. g. Brglez, župnik v Artičah 2 fl., Zupanc Marija v Sp. Hudinji 52 kr., Škraber Mihael, posestnik na Labi 2 fl., Pfeifer Jozefa 52 kr., preč. g. kanonik Lovro Herg v Mariboru 3 fl., Marot Liza, kuh. 5 fl., Šah Matija, čevljar 2 fl., Lipovšek Franjo, posestnik v Medlogu 3 fl., Dolenc Fr. posestnik 50 kr., č. g. kaplan Tomažič Marko 2 fl., neimenovan 50 gld., neimenovan 43 fl. 75 kr., neimenovan 100 fl., Šmid Janez, bukvo-vez 2 fl., vlč. g. Ivan Krušič, profesor 2 fl., Lipovšek Ivana (nabrala) 4 fl. 2 kr., g. Herič Terezija 2 fl., vlč. g. Mikuš Fr., nadžupnik in dekan v Konjicah 5 fl., Jezernik Treza, posest-

nica v Polulah 3 fl., Krišpin vitez Krišpinovič 3 fl., kupone prodali 16 fl. 62 kr., g. Šelander Ljud., uradnik v pokoji v Celji 2 fl., g. Šelander Antonija 2 fl., č. g. kapelan Kolar Vinko pri sv. Urbanu 3 fl., č. g. prof. Majcen Ferdo v Ptui 5 fl., vlč. g. župnik Erjave v Trbovljah 10 fl., volilo po Mici Zupanc iz Zg. Hudinje 100 fl., Cerjak J., posest. v Rajhenburgu 4 fl., mil. g. opat Franc Ogradi v Celji 50 fl., posojilnica v Celji 100 fl., preč. g. župnik Andr. Urek v Polzeli 2 fl., preč. g. kapelan Josip Dekorti v Brežicah 2 fl., posojilnica v Konjicah 20 fl., Krulec Neža 52 kr., neimenovan 2 fl., Marot Liza, kuh. 2 fl., Jazbec Rozalija, kuh. 2 fl., č. g. župnik Mastnak Jakob 5 fl., č. g. župnik Lovro Vošnjak v Št. Jurji 3 fl., Stotžički Alojzija, kuh. 2 fl., Kladnik Apolonija, kuh. 2 fl., g. Hrašovec Franjo, pozlata 4 fl., Lipovšek Lena 1 fl. 4 kr., Pišek Marija 2 fl., g. Friesz Franc, c. kr. major 2 fl., č. g. Presečnik Gr., kapelan v Braslovčah 3 fl., vesela družba v Št. Andražu 25 fl., č. g. kapelan Ant. Veternik v Trbovljah 2 fl., č. g. župnik Jožef Jurčič v Dramljah 2 fl. 10 kr., č. g. župnik Franc Kalin v Rajhenburgu 2 fl. 27 kr., 6 kuponov prodali 12 fl. 60 kr., Liza Štampe z Brega 4 fl., č. g. kapelan Fric Kukovič v Konjicah 2 fl., preč. g. župnik Šlander Ant. v Starem trgu 5 fl., vlč. g. dekan Karol Gajšek v Dobrni 8 fl., Valentin Zupanc v Zg. Hudinji 5 fl., premil. g. knezoškof Mariborski 20 fl., č. g. kaplan Valentin Mikuš v Št. Jurji 2 fl. Vsem p. n. darovateljem najsrčnejšo zahvalo. Vse čast. ude, kateri do sedaj udnine doplačali niso, prosi uljudno, da bi čem preje, tem bolje doplačati blagovolili.

Odbor kat. podp. društva.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Svitli cesar se je vrnil iz Šlezije ter je bilo že v ponedeljek na Dunaji splošnje zaslisanje ali avdijenca. Prišlo je sila veliko gospôde ter se je Nj. veličanstvu zahvaljevalo za raznotere dobrote. — Deželni zbori so vsi ob enem sklicani na den 14. oktobra; za nižjo Avstrijo pa se vršé še le dnes, deloma pa še bodo v prihodnjem tednu nove volitve. Liberalci izgubijo, kakor je sedaj podoba, nekaj poslancev. Vsled tega je veliko straha pri njih in juhih. — Štajarski dež. zbor še ima na novo grofa Wurmblanda za glavarja, namestnik pa mu je dr. Jurtela, poslanec kmečke volilne skupine na Ptui. Zdaj še le počakajmo, ali dobimo tudi v dež. odbor slov. poslanca. Očividno ima slov. ljudstvo pravico do njega, toda nemška, liberalna večina nam ga težko privošči. — Na Koroškem bota slov. poslanca, Einspieler in Muri, imela v dež. zboru težko delo ter bodo za nju brž le

gluhi, toda nič ne dene, vsaj povesta jim lahko to, da stoji za njima 130.000 koroških Slovencev. — V sredo bode v Ljubljani shod vseh slov. drž. in dež. poslancev; v njem jim hodi za to, da se sporazumejo, kaj in kako da terjajo v svojih, deželnih ali državnem zboru, za slov. ljudstvo. Tak shod je v resnici dobrota za slov. ljudstvo, pa tudi za poslance same. — Velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda je bila včeraj, dne 24. septembra v čitalnici v Ljubljani. Po priprava sodeč mislimo, da je bila vdeležba obilna. — Društvo „Sloga“, ki obsega vse Primorje, je imelo v ponedeljek, dne 22. septembra, občni zbor in je zmagala stranka dr. Gregorčiča proti stranki dr. vit. Tonkliča. Na to je delala že več let in sedaj je na njej, da pokaže, kaj da hoče in more. — V mestni hiši v Trstu nočejo uradniki govoriti slovenski in če jih kdo tako nagovori, so še prav hudi na-nj. Denarja pa se ta gospôda nič ne brani, če prav pride iz žepa slov. kmetov! — Na Reki se nahaja bojda več iredentovcev in tam se tudi tiskajo iredentovska naznanila ter gredó od ondot v Trst in druga iredentovska gnjezda. — Prve dni meseca oktobra snide se hrv. sabor ali dež. zbor v Zagrebu. Nihče ne pričakuje od njega kaj prida, ker je madjaronska, „narodna stranka“ v večini ter pleše rada za piščaljo bana, grofa Khuen-Hédervarya. — Da izstopi baron Orczyi iz ogerškega ministerstva, to še po vsem, kar se ve doslej, ni gotovo, najbrž še ostane ter je glas, da pride na njegovo mesto Szögyényi, bila le — „raca“, izmišljena govorica. — Pri Poljakih je huda nevolja nad ukazom naučnega ministerstva, naj se po njih šolah bolje uči zgodovina domovine; pravijo, da se to godi že sedaj, more biti celo več, kakor je treba.

Vunanje države. Od sv. očeta v Rimu pričakuje nemška vlada, da ji dovolijo izredno pravico izvoliti škofo v nekaterih škofijah, ki jih še nimajo. To dovoljenje pa težko, če dobi lutrovska vlada. — V Italiji se bojé frama-soni, da se ne izvršijo nove volitve po volji Crispija ali kar je vse eno, po njihovi volji, zato pa kričé sedaj, da je Crispi — najbolji minister in čisto lahko je mogoče, da bode to izdalo ter večina novih poslancev na strani Crispija. — V Luzitaniji ali kakor se sedaj pravi, Portugaliji je bila one dni mala ustaja in sicer, kakor se to lahko razume, na korist — republike. Se ve, zakaj; kajti v novi republiki pricvete marsikomu kar čez noč — zaklad, kaka bogata služba. — V Parizu je te dni zbor družbe zoper trštvo s sužnji; vidi se da bode že vendar-le konec te nečloveške trgovine. — Po Angliji je sedaj mir, ker ljudstva ne bega nobena večja volitev; kedar pa so take, je ondi še več trušča, kakor pri nas. — Nemški cesar se je vesel vrnil od vojaških

vaj v Šleziji ter pride že dne 1. oktobra na Dunaj in se popelje z našim svitlim cesarjem na Gorenji Štajar na lov. Celih osem dni ostane na avstrijskih tleh. — Novi finančni minister, Micquel, prireja za celo Nemčijo nov red za davek in pravi se, da je mož tu na svojem mestu. — Ruski finančni minister pa je šel v daljno Azijo in to ne na škodo Rusije, marveč on misli, da pridobi v nekaterih državah še kake pravice za trgovino. — Bolgarski knez, princ Koburški, gleda posebno na to, da obdrži vojaštvo za-se in kakor se kaže, ima pri tem srečo. — Srbska vlada kaže sedaj zopet prijazno lice naši državi in prepoved, prodajati iz Srbije svinje v naše dežele, stopi brž ko brž iz veljave. — Turski sultan ne mara pristopiti k zvezi, ki skrbi za to, da se ravna z ranjenci v boji brez razločka, ali so iz vrste sovražnikov ali iz domačih, enako in lepo. Za turka je to že težko. — Po Grškem bodo kmalu nove volitve in ob njih navadni nemiri; zato se vrne kralj Jurij še le, ko bodo one h koncu, v Atene. — Iz Afrike se poroča, da se je v Masavi, italijanski naselbini, prikazala kolera, umrlo je že tudi nekaj ital. vojakov. — V Zanzibaru ne pusti nemška vlada, da se sužnji prodajo v druge dežele, čez morje, doma pa še ne brani trgovine z njimi. — Unkraj morja, v Ameriki se prepirajo, ali se naj usmrti zločinec, ki je obsojen na smrt, z elektriko ali mu pade, kakor doslej, glava pod sekiro, to pa zato, ker ni bila smrt pri prvem zločinci vsled elektrike tako hitro, kakor so mislili, da bode. — V Braziliji, tej novi republiki v južni Ameriki, mora se vsak, ki če tam ostati, odreči pravicam domače države ter se podvreči tamošnji postavi. Druge države so pa zoper to terjatev, ker je njim na škodo.

Smešnica 39. „Janko“, kara mati sina, ko mu je dala jabelko, „Janko, ali ne veš, kaj se reče?“ „Vem, mati“, odvrne Janko, ter gleda materi na roke, „vem, toda čakam še na tretje“.

Razne stvari.

(Ljudska šola.) Nj. veličanstvo, svitli cesar je daroval za pozidanje nove šole pri sv. Marjeti nižje Ptuja 150 gld. iz lastnega premoženja.

(Slov. vsporednice.) Ker se je to leto že veliko učencev vpisalo v prvem razredu c. kr. gimnazije v Mariboru v slov. oddelek, treba je bilo, da se napravita za nje dva oddelka. Po takem ima 1. razred pa na tej gimnaziji tri oddelke: nemški, v katerem je 26 učencev in dva slovenska, v katerih bode skupaj 71 učencev.

(Nova pošta.) Pri sv. Bolfanku na Kogu blizo Središča, odpre se s 1. oktobrom 1890

nova pošta in bode ona v zvezi s pošto v Središči.

(Duhovske vaje.) Letos so duhovske vaje za gg. duhovnike naše škofije na Slatini. Vodi jih č. g. o. Makso Klinkovström, vdeležuje pa se jih 112 gg. duhovnikov.

(V bogoslovji) se začne šolsko leto 1890/91 z duhovnimi vajami dne 1. oktobra.

(Imenovanje.) Veliki posestnik baron Dunaj imenovan je rimskim grofom.

(Iz c. kr. urada.) Kakor se nam poroča, pride g. okrajni sodnik Drag. Wenger, medčasno vsled dovoljenja visokega justičnega ministerstva k c. kr. okrožnemu sodišču v Celje na službovanje.

(Koledar.) V narodni tiskarni v Ljubljani je izšel „narodni koledar“ s podobami, ki ga je priredil g. Drag. Hribar in je podučljiv za razne zadeve na Kranjskem. Stane vezan 50 kr., s pošto 10 kr. več. — „Slov. koledar“ za na steno izda tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Velja 20 kr., s pošto pa 25 kr.

(Smrtna kosa.) V soboto, dne 20. sept. so pokopali v Ribnici na Pohorji Martina Stepišnika, po dom. Hlanjsiča. Pred 7 tedni je še čvrst obhajal svojo zlato poroko, za tem pa je jel bolehati. Naj počiva v miru!

(Nova knjiga.) G. Božidar Flegerič je izdal knjižico pod imenom: „Dr. Štefan Kočevar, rodoljub in pisatelj slovenski“. Prijateljem ranjcega rodoljuba priporočamo knjižico iz srca, ker jim bode knjižica v resnici lep spominek na-nj. Cena je nevezani 40 kr. in se dobi pri g. J. Bonači, knjigarji v Ljubljani.

(Konjska dirka.) V nedeljo, dne 5. okt. bode ob 2. uri popoldne v Žalci na društvenem dirkališči konjska dirka in razdeli se pri njej več višjih daril.

(Gozdarstvo.) Na drž. sadiščih za gozdno drevje razdeli se tudi letos čez 300.000 borovih iz smrekovih sadik. Manj premožnim posestnikom dajo jih brez plačila, drugim pa za zmerno plačilo. Kdor jih želi, naj se oglasi za-nje vsaj do dne 4. oktobra t. l. pri c. kr. deželnem gozdar-skem nadzorništvu v Gradci.

(Nasledek.) Znano je, da J. Rakuscheva trgovina v Celji živi le iz slov. in hrvaškega denarja, a sedaj se znižuje le-ta kupčija vsled dogodkov, katerih je kriva Rakuscheva „vahta“ in to boli!

(Nesrečno) padel je Vido Kavčič, posestnik pri Malinedelji, z drevesa, ko je trgal jabelka. Mož je pri priči mrtev obležal.

(Tatvina.) Pri delu za novo železnico iz Radgone v Ljutomer je imelo veliko ljudi zasluzka, ali žal, da je prišlo tje tudi tacih ljudi, ki so nevarni za imetje. V preteklem tednu so neznani tatje na večjih krajih vlomili v kleti in poslopja. Žendarji imajo tedaj veliko dela.

Razglas.

(Šulverein) je začel že tudi v Ormoži predrzen biti. Zadnjo nedeljo napravil je izlet v vas Pušince celo na tihem, misleč, da sme povsod svoje neumnosti in neslanosti vganjati. Tam je na travniku odpadnika Sentscharja rogovilil s svojimi privrženci in krmil nekaj nedolžnih otrok iz nemšk. otroškega vrta. Omočeno deco je ormoški „izgledni“ učitelj proti večeru vodil v mesto, komandovaje jim vedno: „Kinder, schreit's hoch!“ Kaj so počenjali drugi, posebno poznane „goske“, to je preneumno. Gg. uradnikov seveda tudi ni manjkalo in g. R. pričakuje neki plačilo za svoja junaška dela.

(Ribja kost.) V neki vasi na vzhodnem Pruskem je pogoltnila ženska, ki šteje sedaj 49 let, v svojem šestnajstem letu ribjo kost. Ta je prešla v meso in zginila, poznejša leta čutila pa je žena večkrat bolečine v vratu in goltanci. Šla je torej k zdravniku in ta jo je kmalu potolažil, češ, da bode ribja kost okamenela ali pa popolnoma prešla. Sedaj po mnogih letih pa ji je zateklo jabelko. Žena mora si tedaj vendarle iskati pomoči, sicer jo utegne zadušiti.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Fr. Janežič, kaplan v Slov. Bistrici, pride na višji zavod za bogoslovsko vede ali v Avgustinej na Dunaj. Č. g. Jurij Galun, župnik pri sv. Jarneji v Radvanji, prevzame župnijo M. D. v Brezji. Č. g. Jakob Tajek, kaplan v Vojniku, gre za kaplana v Slov. Bistrico, č. g. Blaž Kukovič, kaplan v Reichenburgu, pride v Dramlje, č. g. Jože Šelih, kaplan v Vitanji, pa gre na njegovo mesto v Reichenburg.

Loterijne številke:

Trst 20. septembra 1890:	48, 41, 47, 79, 11
Linc „ „	78, 64, 22, 19, 80

Orgljarska in mežnarska služba

se odda v Svičini, pošta Pesnica. Nastop 25. novembra t. l.

2 2

Cerkveno predstojništvo.

Obstoji od leta 1876.

Jožef Kregar, mizar

25 Gosposke ulice v Mariboru Gosposke ulice 25
priporoča p. n. plemstvu in visoki gospodi

veliko zalogo pohištva lastnega pridelovanja za spalnice, obednice in salone

po najnižji ceni, pri solidni postrežbi.

Na zahtevanje napravim tudi pohištvo po načrtu in za vsaki stan.

1-14

Ceniki in nariski po zahtevanju brezplačno in franko.

Dne 24. septembra t. l. vršila se bode na licu mesta v Cirknici prostovoljna dražba k zapuščini gospoda Jožefa Neubauerja spadajočih posestev v Cirknici in v Dobrenji — in sicer glavnega posestva vlož. št. 2 kat. obč. Cirknica cenjenega na 7559 gld. 80 kr., obsegajočega 49 oralov 1422 □sežnjevinograde, njiv, travnikov, hoste itd. in na 497 gld. 64 kr. cenjenega posestva vl. št. 5 v Dobrenji, obsegajočega 6 oralov 1149 □sežnjevinograde, njiv, travnikov itd. cenjenega na 7035 gld. 54 kr., potem posestva vl. št. 4 kat. obč. zgornji Št. Jakobski dol obsegajočega 30 oralov 1187 □sežnjevinograde, hoste, travnikov itd. cenjenega na 3401 gld. 12 kr. in posestva vl. št. 81 kat. obč. Polička ves obstoječega iz 7 oralov 674 □sežnjevinograde, hoste cenjene na 427 gld. 7 kr. in še k zapuščini spadajočih polovic nekaterih manjših zemljišč.

Dražbeni pogoji, po katerih ima vsak licitant položiti varščino (vadium) jednako desetemu delu cenitne vrednosti dotičnega posestva, ležijo na pregled pri c. kr. okrajnej sodnji v Mariboru na levem bregu Drave in v moji pisarni.

Dr. B. Glančnik,

kot testamentarizvršitelj.

2—2

Naznanilo.

Izvrstno žvegljo ali flavto iz ebenevine na 11 zaklopnic proda po ugodni ceni

Jožef Prauze,

kovač pri sv. Jurji v slov. gor.

Na prodaj!

Zidana hiša pri okrajni cesti s krčmo, prodaja duhana, tudi prav primerno za pekarijo in mesarijo, posebno za vsako trgovinstvo, prav ugoden prostor, se proda. Hiša ima 6 sob, ena velika dvorana, ki je za štacuno prav pripravna, kleti, kuhinje, veliki hlevi za popotne vozače, lep velik, rodovitni vrt, njive, travniki itd. Vse skup se proda za 1800 gld.

Več se izve pri lastniku Janezu Pišek, gostilničarji pri sv. Petru na Medvedovem selu, pošta Šmarje pri Jelšah. (St. Marein bei Erlachstein.)